

БИЛТЕН

Бр. 12
ДЕЦЕМБАР 2022.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

ПРВИ ЕВРОПСКИ ТРАНСПОРТНИ КОРИДОР ЗАПАДНОГ БАЛКАНА	3
„ЖЕНЕ У ТРАНСПОРТНОМ СЕКТОРУ-ПЛАТФОРМА ЗА ПРОМЕНЕ“	4
ОДРЖАН САСТАНАК ЕКСПЕРАТА О “ПРЕВОЗУ ОПАСНЕ РОБЕ”	4
СЕР ОРГАНИЗОВАО СЕМИНАР ПОВОДОМ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЖЕЛЕЗНИЦАМА	5
САВЕТ ЕУ УСВОЈИО ДИРЕКТИВУ „NIS2“ О САЈБЕР БЕЗБЕДНОСТИ	6
ОДРЖАН САСТАНАК ТЕХНИЧКОГ КОМИТЕТА ЗА ЖЕЛЕЗНИЦУ	6
ЧЕЛНИК СЕР-а САСТАО СЕ СА ЗАМЕНИКОМ ПРЕМИЈЕРА БУГАРСКЕ	7
ОДГОВОР DG MOVE НА ПИСМО СЕР-а УСЛЕД ЕНЕРГЕТСКЕ КРИЗЕ	8
ПОВЕЋАН БУЏЕТ ЕУ ЗА ВОЈНУ МОБИЛНОСТ	8
ПРВЕ НАГРАДЕ RNE-а УРУЧЕНЕ НА ГЕНЕРАЛНОЈ СКУПШТИНИ	9
УЧЕШЋЕ ИЖС ПРЕДСТАВНИКА НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА	10
САСТАНАК СЕР ГРУПЕ АСИСТЕНАТА	10
ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК СЕР РАДНИХ ГРУПА ЗА ЕКОНОМИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	10
САСТАНАК У ВЕЗИ ПРОЈЕКТА STAFFER	11
САСТАНАК СЕР ИНТЕРЕСНЕ ГРУПЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ	11
КАЛЕНДАР САСТАНАКА	13

ПРВИ ЕВРОПСКИ ТРАНСПОРТНИ КОРИДОР ЗАПАДНОГ БАЛКАНА

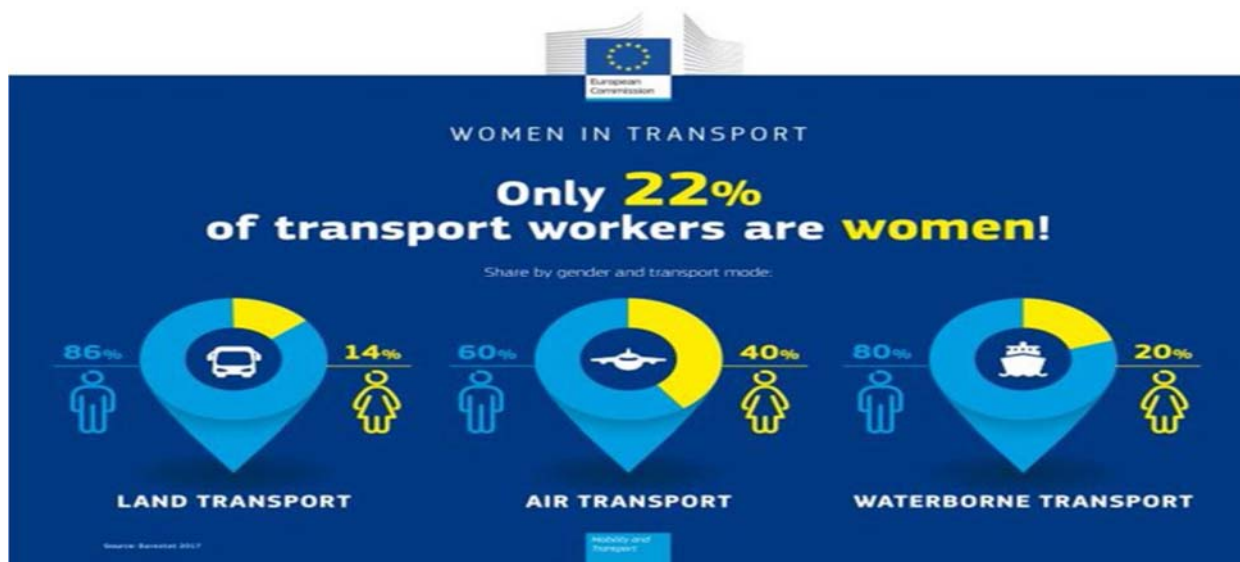
Европска комисија и Транспортна заједница поздравиле су постигнути споразум 5. децембра Савета за транспорт, телекомуникације и енергетику који ће омогућити ЕУ да изгради одрживу и паметну Трансевропску транспортну мрежу (TEN-T). Први европски транспортни коридор **Западног Балкана**, преко пловних и друмских праваца, железничког саобраћаја, лука, аеродрома и терминала за претовар робе, повезаће 430 великих градова кроз 7 држава чланица **Европске уније** (Бугарска, Грчка, Хрватска, Италија, Кипар, Аустрија и Словенија) са земаљама **Западног Балкана** у једну регију.

У оквиру измене Уредбе о TEN-T мрежи, предвиђено је да железничке линије за превоз путника омогуће возовима да саобраћају брзином од 160 km/h или брже до 2040. године. Такође, захтева се већи број терминала за претовар робе, побољшање њиховог капацитета,

смањење времена чекања на железничким граничним прелазима, као и дуже композиције возова како би се превезло више робе. Свих 430 већих градова дуж TEN-T мреже мораће да развију планове одрживе урбане мобилности, како би промовисали мобилност са нултом емисијом штетних гасова. Такође су укључене одредбе које ће TEN-T учинити отпорнијом на ефекте климатских промена. Предлог Комисије јача управљање TEN-T мрежом како би се обезбедио благовремени завршетак Основне мреже до 2030. године, проширене Основне мреже до 2040. године и Свеобухватне мреже до 2050. године.

Извор: <https://www.transport-community.org/first-ever-western-balkans-transport-corridor>

„ЖЕНЕ У ТРАНСПОРТНОМ СЕКТОРУ-ПЛАТФОРМА ЗА ПРОМЕНЕ“

Финални састанак за 2022. годину „Жене у транспортном сектору-Платформа за промене“, одржан је 30. новембра. Чланице су на састанку представиле своје тренутне активности и иницијативе у области родне равноправности и инклузивности. Циљ ове платформе је јачање запошљавања жена и родне равноправности како би се осигурале једнаке могућности за жене и мушкарце у транспортном сектору и размена добрих пракси. Платформа је активна од 2018. године. Њени чланови активно дају информације о својим активностима, релевантним иницијативама и конференцијама, где је и CER активни учесник. Такође, Генерални директорат за мобилност и саобраћај (DG MOVE) редовно представља своје извештаје по овом питању.

Извор: CER Monitor

ОДРЖАН САСТАНАК ЕКСПЕРАТА О “ПРЕВОЗУ ОПАСНЕ РОБЕ“

Европска комисија је 13. децембра сазвала своју Експертску групу за „Превоз опасне робе“. Ова група саветује Европску комисију о било ком питању у вези са транспортом опасних материја друмским, железничким и унутрашњим пловним путевима, укључујући и питања која се односе на провере транспорта опасног терета друмом и преносиве опреме под притиском.

Главна тема децембарског састанка била је праћење примене *Директиве 2008/68/ EC* о унутрашњем транспорту опасних материја, *Директиве 2010/35/ EU* о преносивој опреми под притиском и *Директиве 95/50/ EC* о јединственим процедурама за провере превоза опасних материја у друмском саобраћају. Агенција Европске уније за железнице (ERA) известила је о најновијем стању у вези са **CSM ASLP – Заједничким безбедносним методама за процену нивоа безбедности и перформанси безбедности железничких оператера.**

Комисија још увек није усвојила правни акт и ИТ алатке за размену безбедносних информација. Недавно су Агенција Европске уније за железнице (ERA) и Агенција за безбедност у

ваздухопловству (EASA) потписале споразум о сарадњи, како би се омогућило убрзање увођења неопхотних ИТ алатки. **CSM ASLP** обухвата уобичајене безбедносне методе за процену нивоа безбедности и безбедносног учинка железничких оператера на националном нивоу и нивоу Европске уније. **CSM ASLP** укључује дефиницију метода које ће се користити у прикупљању информација о безбедносним појавама од стране железничког оператера, координацију железничких предузећа, управљача инфраструктуре, субјеката задужених за одржавање, националних органа за извештавање, органа националне безбедности и саме Агенције у размени информација.

Извор: CER Monitor

CER ОРГАНИЗОВАО СЕМИНАР ПОВОДОМ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЖЕЛЕЗНИЦАМА

Семинар о државној помоћи железницама одржан је 30. новембра за аташее *Радне групе Савета ЕУ за копнени саобраћај* и *Радне групе за конкуренцију*, у организацији CER-а. Семинар је пружио прилику да се изнесу ставови и размене мишљења са аташеима о **Привременом кризном оквиру државне помоћи** и ревизији **Смерница за државну помоћ железницама**. CER је представио чињенице и бројке које указују да је железница решење за декарбонизацију и да њени спољни ефекти најмање коштају друштво. Затим, да тренутна верзија *Привременог кризног оквира за државну помоћ*, која

омогућава државама чланицама да својим компанијама делимично компензују високе цене енергије, дозвољава компензације до 100 милиона евра по кориснику, док су додатни трошкови за железницу далеко већи, при чему неке железничке компаније очекују повећање годишњих трошкова електричне енергије до 2 милијарде евра у 2023. години.

CER је обавестио аташее за транспорт и конкуренцију да су ограничења постављена у оквиру поменуте помоћи неадекватна за железнички сектор. Поред тога, представљени су ставови и очекивања железничког сектора у вези са актуелном ревизијом *Смерница о државној помоћи железницама*, у складу са најновијим CER документом о ставу. Истакнуто је да сектор сматра кључним да ажурирани текст *Смерница о државној помоћи железницама* садржи следеће: већи лимит за претпоставку компатибилности помоћи, посебне смернице о државној помоћи за објекте намењене железничким услугама, јасне и флексибилне одредбе о финансирању куповине и обнављања возног парка, групно изузеће за помоћ намењену координацији транспорта и за ОЈП компензацију за превоз робе железницом, поједностављење актуелних процеса, посебна правила за спашавање и реструктурирање железничких предузећа, као и одредбе које боље регулишу финансијске токове унутар вертикално интегрисаних железничких компанија. Аташеи су захвалили CER-у на изнетим ставовима сектора по овом питању, додајући да су све информације биле веома корисне.

Извор: CER Monitor

САВЕТ ЕУ УСВОЈИО ДИРЕКТИВУ „NIS2“ О САЈБЕР БЕЗБЕДНОСТИ

чланице, имаће 21 месец од ступања на снагу да ускладе одредбе са својим националним законодавством.

Директива „NIS2“ ће поставити основу за мере управљања ризицима у сајбер безбедности и обавезе извештавања у свим секторима који су обухваћени директивом, као што су енергетика, транспорт, здравство и дигитална инфраструктура. Ревидирана директива има за циљ да усклади захтеве за сајбер безбедност и обавезну примену мера за постизање исте у државама чланицама ЕУ.

Да би се поменуто постигло, утврђују се минимална правила за регулаторни оквир, као и механизми за ефикасну сарадњу између релевантних органа у свакој држави чланици. Тиме се ажурира листа сектора, активности и обавеза по питању сајбер безбедности. Директива ће формално успоставити **Европску организациону мрежу за заједничко деловање на сајбер кризе** (*European Cyber Crises Liaison Organisation Network*), **EU-CyCLONe**, која ће подржати координисано управљање инцидентима и кризама по питању сајбер безбедности великих размера. Нова директива укључује додатне одредбе, како би се осигурала пропорционалност, виши ниво управљања ризицима и јасни критеријуми критичности који омогућавају националним властима да одреде даље субјекте који су обухваћени ризиком. „NIS2“ ће се примењивати и на јавне управе на централном и регионалном нивоу.

Извор: CER Monitor

ОДРЖАН САСТАНАК ТЕХНИЧКОГ КОМИТЕТА ЗА ЖЕЛЕЗНИЦУ

Састанку Техничког комитета за железницу, у организацији Секретаријата **Транспортне заједнице (ТСТ)** у Бриселу, присуствовали су представници министарстава саобраћаја земаља **Западног Балкана (WB6)** и Европске комисије. С обзиром на то да је састанак одржан у Бриселу, Секретаријат ТСТ је искористио прилику и омогућио дискусију између министарстава земаља WB6 о најновијим дешавањима у ЕУ у вези са транспортним мрежама, инвестицијама, истраживањима и иновацијама, као и о безбедности и интероперабилности железница, заједно са представницима институција ЕУ (DG MOVE, DG NEAR, ERA) и међународних организација (EU-RAIL JU, UNIFE, EIM, CER).

Представљени су ставови CER-a и железничког сектора о актуелним и предстојећим законодавним променама, изјава железничког сектора о дигиталном аутоматском спајању вагона (DAC), као и акциони план CER-a за продају карата. Такође је дискутовано о томе на који начин железнице Западног Балкана могу најбоље да учествују у примени наведеног.

Транспортна заједница је међународна организација у области мобилности и саобраћаја. Има 36 учесника: чланице Европске уније које представља Европска комисија, шест регионалних партнера са **Западног Балкана** и три посматрача (**Грузија, Република Молдавија и Украјина**). Мисија Транспортне заједнице је рад на интеграцији транспортних тржишта Западног Балкана и ЕУ у усвајању и имплементацији законодавства ЕУ у области саобраћаја, подржавајући пројекте који повезују регионалне partnere Западног Балкана, како међусобно тако и са ЕУ.

Извор: CER Monitor

ЧЕЛНИК CER-a САСТАО СЕ СА ЗАМЕНИКОМ ПРЕМИЈЕРА БУГРСКЕ

као и на железничке везе са суседним земљама.

На маргинама заседања *Европског савета министара саобраћаја* у Бриселу 5. децембра, састали су се Христо Алексијев, заменик бугарског премијера задужен за економске политике, који је уједно и министар саобраћаја и комуникација, и **Alberto Mazzola**, извршни директор CER-a. Размена мишљења је била фокусирана на развој TEN-T мреже, посебно на нови TEN-T коридор „Море до мора“, од балтичких држава до Медитерана и Бугарске,

Сарадња између бугарске владе, инфраструктурних компанија заинтересованих суседних земаља и CER-a треба да подржи развој нове железничке инфраструктуре како би се успешно задовољила потражња настала повећањем обима превоза робе железничким саобраћајем, смањило време чекања на границама и увеле нове понуде услуга за превоз путника. Састанак је такође био повод да се прокоментарише повећање цена електричне енергије за железнице и да се изрази признање за изузетну одлуку Бугарске да пружи подршку железници у овим околностима. Бугарска је једина земља која је надокнадила између 30-70% повећања цене електричне енергије, поред смањења накнада за коришћење инфраструктуре које је дозвољено због утицаја COVID пандемије на железнички саобраћај. Министар Алексијев и CER ће наставити сарадњу на заједничким иницијативама за подршку развоју железнице.

Извор: CER Monitor

ОДГОВОР DG MOVE НА ПИСМО CER-а УСЛЕД ЕНЕРГЕТСКЕ КРИЗЕ

Генерални директор **DG MOVE** Европске комисије, Henrik Hololei, упутио је одговор на писмо CER-а услед енергетске кризе. У одговору се, између осталог, позива и на усвојену Уредбу Савета о хитној интервенцији за решавање високих цена енергије и на мере које је CER предложио, а које су узете у обзир. Европска комисија сматра да се неке од мера утврђених горе поменутом Уредбом могу искористити за ублажавање утицаја високих цена електричне енергије на железницу, као и да би се додатна подршка могла обезбедити преко других државних ресурса.

Европска комисија разрађује неколико других могућности за давање подршке железници. Код уговора о обавези јавног превоза који не дозвољавају компензацију оператерима за повећане трошкове енергије, државе чланице би могле привремено изменити поменуте уговоре како би омогућиле надлежним органима да доделе такву врсту компензације. Поменуте измене и допуне уговора требало би да буду спроведене на недискриминаторној основи. Међутим, Европска комисија не разматра усвајање мера која би омогућиле смањење, укидање или одлагање накнада за коришћење инфраструктуре (слично Уредби 2020/1429), сматрајући да таква мера не би била погодна за решавање проблема трошкова енергије.

Извор: CER Monitor

ПОВЕЋАН БУЏЕТ ЕУ ЗА ВОЈНУ МОБИЛНОСТ

Европска комисија одлучила је да повећа финансирање пројеката за војну мобилност са досадашњих 330 милиона на 616 милиона евра како би подржала 35 пројеката стратешких инвестиција у саобраћајну инфраструктуру у оквиру финансијског инструмента **Connecting Europe Facility**. Више од 346 милиона евра биће додељено за железницу и пројекте који се односе на железнички саобраћај, како би се повећала војна мобилност и обим транспорта. Повод за повећање буџета по овом питању је ратни сукоб у Украјини који повећава потребу за повезаном саобраћајном мрежом и унапређеним капацитетима широм ЕУ. Пројекти ће помоћи европским оружаним снагама да одговоре брже и боље на рапидно повећање криза на спољним границама ЕУ.

Пројекте за војну мобилност подржаће чланице ЕУ и земље партнери у циљу развоја добро повезане и безбедне мреже војне мобилности. Примери укључују надоградњу 6 железничких мостова и изградњу две пруге са малим брзинама саобраћања дужих и тежих возова за превоз терета, који повезују Немачку са Северним морем-*Балтички коридор*. Одабрани пројекти који се односе на железнички саобраћај обухватиће: Белгију, Пољску, Немачку, Данску, Шпанију, Француску, Мађарску, Летонију, Португалију и Шведску, као и нову саобраћајну везу Румуније и Молдавије.

Извор: <https://www.railwaypro.com/increased-military-mobility-budget>

ПРВЕ НАГРАДЕ RNE-а УРУЧЕНЕ НА ГЕНЕРАЛНОЈ СКУПШТИНИ

значајан допринос у техничком постављању железничких робних коридора.

Freddy van der Cruyssen (Infrabel) награђен је за своје изванредне доприносе у својству суоснивача ИТ алата за управљање Европским капацитетима (ЕСМТ) и активног члана у управљању дигиталним капацитетима и радним групама ТТR-а, за допринос систему за координацију траса (РС) и виталну улогу у развоју ТТCom апликације (*Simple Communication Tool for Timetabling*). И на крају, **Thomas Iseemann** (TVS), који је својим радом осигурао континуалну доступност и повезаност свих активности RNE-а.

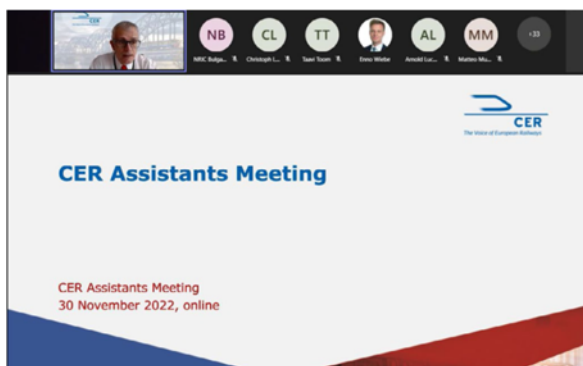
Председник RNE-а, **Paul Mazataud**, захвалио је награђенима на њиховом доприносу. Циљ награда је да увећају видљивост и подстакну на учешће у текућим и будућим активностима RNE-а.

Извор: <https://rne.eu/first-ever-rne-awards-presented-at-rne-general-assembly/>

УЧЕШЋЕ ИЖС ПРЕДСТАВНИКА НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Због пандемије корона вируса међународне активности и састанци су одржавани онлајн.

САСТАНАК CER ГРУПЕ АСИСТЕНАТА

Директори европских послова чланица CER-а састали су се 30. новембра на онлајн састанку асистената како би разговарали о текућем раду удружења и плановима за следећу годину. На састанку се дискутовало о: стратегији примене водоничне технологије у железничком сектору, развоју концепта *HYPERLOOP*–теоријски систем брзог транспорта, ревизији Уредбе о Трансевропској транспортној мрежи TEN-T, Пакету „Fit for 55“, Европском систему трговања емисијама–ETS, Уредби за инфраструктуру за алтернативна горива–AFIR, Директиви о опорезивању енергије–ETD, Ревизији Правила *Basel III*,

Еколошком пакету о саобраћају и мобилности, Директиви о машиновођама, Редизајну процеса израде међународног реда возње и дигиталним управљањем капацитетима, дефинисању тржишта података о мобилности (MDMS), правима путника, женама у железничком сектору и социјалном дијалогу, као и о новинама у вези кризних ситуација - Ковид-19 и енергетска криза. Следећи састанак групе асистената одржаће се 1. марта 2023. у онлајн формату. На састанку је у име ИЖС учествовала је директорка Центра за међународне послове.

ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК CER РАДНИХ ГРУПА ЗА ЕКОНОМИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Заједнички састанак CER радних група за економију и животну средину одржан је 1. децембра 2022. године у онлајн формату. Састанак је почео представљањем најновијих информација у вези пакета „Fit for 55“, а затим је кренула дискусија о следећим темама: израчунавање емисије гасова из саобраћаја, *Принцип загађивач плаћа*, што је дугорочни циљ CER-а да се постигне интернализација екстерних трошкова. Затим, предузети кораци CER-а по питању енергетске кризе и предузете мере као одговор Европске комисије. Представљена је Студија о брзој железници EU са мапом и предвиђеним роковима за трасе које могу бити завршене до 2025. 2030. и 2050. године. Овом приликом, представница Центра за међународне послове ИЖС истакла је да мапе у Студији треба да буду ажуриране са трасом брзе пруге земаља са статусом кандидата за чланство у EU. Састанак је настављен поводом плана Европске комисије да ревидира правила о квалитету

ваздуха, а који се односи на емисије штетних гасова и постизање нултног загађења из железничког саобраћаја. Дискусија је настављена покренутом мисијом **Амбасадори Европског климатског пакта**, где је један од амбасадора први човек CER-а. Уследило је планирање активности у стручним платформама и експертским групама Европске комисије за 2023. годину. На састанку су у име ИЖС учествовали представница Центра за међународне послове и представници Одељења за одрживи развој, који су истакли поводом теме о енергетској кризи да је препорука Владе Србије о мерама штедње, прослеђена свим радним јединцама ИЖС.

САСТАНАК У ВЕЗИ ПРОЈЕКТА STAFFER

STAFFER
EUROPEAN RAIL SKILLS ALLIANCE

Током децембра одржан је један састанак за предметни пројекат, у вези са Радним задатаком 6.7 који се односи на имплементацију програма мобилности и програма обука у областима прекограничне сарадње, комуникације и језика. Том приликом вођене су уводне дискусије о

структури задатка и организацији рада у оквиру истог, као и планираним наредним корацима. Уједно, било је речи и о нацртима програма мобилности и обука који су настали као резултат Радног пакета 4, задатка 4.4. На састанку је у име ИЖС учествовала представница Центра за међународне послове.

САСТАНАК CER ИНТЕРЕСНЕ ГРУПЕ ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ

CER

The Voice of European Railways

У Оквиру сегмента посвећеног заштити животне средине и економским питањима, Ethem PEKIN (CER) известио је учеснике састанка о новинама у погледу прописа о креозоту, глифосату и одрживој употреби пестицида. Док је употреба креозота продужена до краја октобра 2029. године, процес добијања одобрења за даљу употребу глифосата је и даље у току. Комисија је у децембру усвојила спроводбену уредбу (EU) 2022/2364 којом је

тренутна дозвола за коришћење глифосата продужена до 15. децембра 2023. године. Учесницима састанка су потом представљене најновије информације из сегмента енергетике, уговора за снабдевање енергијом и ETS фондова. CER има за циљ да поспешу дискусију о уговорима за снабдевање енергијом и да се фокусира на мере за ублажавање последица пораста цена у овом сегменту. Такође су презентоване и информације у вези са регулативом за обнову природе. Европска комисија је предложила нове циљеве у сегменту обнове природе како би се обновили нарушени екосистеми. Предлог за израду Уредбе која ће, између осталог, утицати и на железничке инфраструктурне пројекте, достављен је Европском парламенту и Савету. Више информација доступно је путем Платформе ЕУ о биодиверзитету (<https://dopa.jrc.ec.europa.eu/kcbd/actions-tracker/>).

Ovidio BRUGIATI (CER) известио је учеснике састанка о ревизији Уредбе о TEN-T 1315/2013 која ће обухватити постепени развој TEN-T мреже у три корака: 2030. година (Основна мрежа), 2040. година (проширена Основна мрежа) и 2050. година (Свеобухватна мрежа) са различитим захтевима у погледу инфраструктуре.

Christopher MAIER (CER) дао је кратак приказ ревизије Уредбе 913/2010, нагласивши да је у оквиру двофазног процеса већи део уредбе већ ревидиран заједно са ревизијом Уредбе о TEN-T. Наиме, 15 чланова је већ обухваћено ревизијом укључујући организацију и управљање (чланови 1-10), планирање инвестиција (чланови 11-12), праћење перформанси (члан 19) и извештавање о имплементацији (чланови 22-23). У другој фази ревизије, која ће се одиграти у првом кварталу 2023. године, преостало је да се ревидира још пет чланова који се односе на капацитете и координисање управљања саобраћајем (чланови 13, 14, 15, 16 и 17).

У оквиру закључног дела састанка представљене су теме које ће бити предмет дискусије у 2023. години: граничне процедуре/време задржавања возова на граничним прелазима и мере које управљачи инфраструктуре треба да предузму у погледу имплементације циљева из сегмента Зеленог споразума и Стратегије паметне мобилности. На састанку је у име ИЖС учествовала представница Центра за међународне послове.

КАЛЕНДАР САСТАНАКА

Датум	Место	Назив
31. јануар 2023.	Брисел	Додела Европске железничке награде
1. Фебруар 2023.	Брисел	Управни одбор & Генерална скупштина CER-а